

YTTRANDE

Datum 2024-11-04 Dnr R 114-2024

1 (2)

Justitieombudsmannen
Per Lennerbrant

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Kompletterande förslag till betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)

(Ju2024/02057)

Riksdagens ombudsmän (JO) har bjudits in att lämna synpunkter på promemorian. Utifrån de aspekter som JO i första hand har att beakta vill jag föra fram följande.

I mitt yttrande över betänkandet framhöll jag att det i tidigare lagstiftningsärenden har framförts invändningar mot en utvidgning av förbudsområdets omfattning vid särskilt utvidgade kontaktförbud (JO:s dnr R 37-2024). Jag uppgav också att de invändningarna inte saknade bärkraft i förhållande till förslaget i betänkandet och att det fanns behov av ytterligare analys i den delen. Dessa synpunkter gör sig gällande även beträffande det nu presenterade förslaget om att utöka förbudsområdets omfattning också för de utvidgade kontaktförbuden.

Den i promemorian föreslagna lydelsen av 2 § lagen om kontaktförbud förefaller i allt väsentligt motsvara vad som i dag gäller för särskilt utvidgade kontaktförbud. Förslaget får anses medföra en inte obetydlig överlappning mellan det förbudsområde som kan komma i fråga vid utvidgade respektive särskilt utvidgade kontaktförbud. Detta riskerar att skapa tillämpningssvårigheter, även med hänsyn till att det i betänkandet föreslås ett tillägg om vad som särskilt ska beaktas vid bestämmandet av förbudsområdets storlek vid särskilt utvidgade kontaktförbud. Jag noterar även att det i förslaget inte anges att förbudet inte får avse ett större område än vad som är nödvändigt.

Till detta kommer att den föreslagna ordningen medför att lagens grundstruktur med successivt upptrappade ingripandenivåer blir mindre tydlig. I betänkandet har denna grundstruktur, den s.k. sanktionstrappan, bedömts ha tydliga fördelar ur rättssäkerhetssynpunkt (se s. 200). Jag ansluter mig till den uppfattningen. Mot den bakgrunden, och med beaktande av att kontaktförbud utgör en ingripande åtgärd som begränsar förbudspersonens rörelsefrihet, kan det ifrågasättas om det är rimligt att redan vid utvidgade kontaktförbud kunna besluta om mer omfattande förbudsområden.

Yttrandet har beslutats av JO Per Lennerbrant. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Mauro Villaggi har föredragit ärendet och byråchefen Nils Västberg har deltagit i beredningen.